



Lundby gamla
kyrkogård
1788



EN MEDELTIDA LANTKYRKOGRÅRD MED DE ÄLDSTA GRAVVÅRDARNA BEVARADE

LUNDBY GAMLA KYRKOGRÅRD LIGGER I KYRKBYN på Hisingen vid Lundby gamla kyrka. Kyrkogården består av en äldre del som omger kyrka och klockstapel samt en nyare större del.

LUNDBY GAMLA KYRKA byggdes troligen under sen medeltid. Den har en enkel utformning och saknar torn. Kyrkan har byggts om och byggts till i olika omgångar under århundradena. Först 1634 fick Lundby sin klockstapel.

Flera adliga ätter har varit bosatta i Lundby i generationer. Det var en angenämare bostadsort än det sumpiga och ohälsosamma Göteborg. Några av dessa familjer satte sin prägel på kyrkan genom gravkor, epitafier och banér.

KYRKOGRÅRDEN ÄR SÄKERT MINST LIKA GAMMAL som kyrkan. Man vet inte i detalj hur den medeltida begravningsplatsen såg ut. Men det var vanligt att kyrkogården delades in efter byarna eller gårdarna i socknen.

DEN TIDIGASTE KARTAN ÖVER KYRKOGRÅRDEN är från 1858. Socknens gårdar hade särskilda gravplatser. För dem som inte var hemmansägare fanns allmänningarna på andra delar av kyrkogården.

PÅ 1500-TALET VAR LUNDBY EN AV HISINGENS största byar. På 1700-talet blev Lundby församling folkrikare och med industrialiseringen växte behovet ytterligare av en större kyrka. Men olika förslag till utbyggnad förkastades och i stället byggdes Lundby nya kyrka, klar 1886. Då övergavs den gamla sockenkyrkan och både den och kyrkogården fick förfalla.

LUNDBY NYA KYRKA brann ned 1993. En ny kyrka byggdes på samma plats och invigdes 1996.



FRÅN BÖRJAN FANNS INTE NÅGON PLANTERAD växtlighet på kyrkogården, men på 1820-talet planterades 30 lönnar. Detta för att ge begravningsplatsen parkkaraktär men också för att rena marken och luften.

En fogad stenmur av huggen sten omgärdar den äldre delen av kyrkogården. Från 1820-talet fick socknens gårdar ta över ansvaret för murens underhåll. Varje helt hemman var ansvarigt för fyra famnar stengårdsgård. Om man inte underhöll sin del av muren väntade böter.

GRAVSTENARNAS INSKRIPTIONER GER EN BILD av vilka personer och yrkeskategorier som funnits i byn. I Lundby var jordbruket viktigt och hemmansägare och jordbrukare är de vanligaste titlarna, men också kapten, koopverdikapten, -löjtnant och skeppare. Mindre vanligt är ägodelningsrättsledamot och kronbefallningsman.

FÖR ATT SKAPA PLATS FÖR NYA GRAVSÄTTNINGAR rensades på 1800-talet de gravvårdar bort som ingen besökt eller vårdat. Bara minst hundra år gamla stenar ansågs värda att bevara och de står nu uppställda utmed den södra muren. De äldsta är från 1600-talets andra hälft, men endast en gravvård står kvar på den plats som troligen är den ursprungliga, den över ”Stadsens timberman Cornelius Isaacson 1668.”

PÅ 1930-TALET GENOMFÖRDES EN OMFATTANDE restaurering av kyrkan, ledd av arkitekt Axel Forssén. Efter kyrkan tog han sig an kyrkogården.

När kyrkogården började bli för trång i mitten av 1970-talet beslutades att anlägga en ny del i direkt anslutning till den gamla. Den är kuperad och anpassad till terrängen. Här finns bara urngravar, placerade i mindre grupper inom de olika kvarteren.

DEN MUROMGÄRDADE MINNESLUNDEN ANLADES 1978 mitt i den nya delen där prästgården tidigare låg.



Kyrkogården ligger vid Gamla Lundbygatan på Hisingen

FAKTA LUNDBY GAMLA KYRKOGRÅRD

Yta	1,7 ha
Antal gravar, ca	1 742
varav skötselgravar	515
Gravsättningar 2008	287
varav 102 urnor, 185 minneslund	